Vero-oikeuden apulaisprofessori Tomi Viitala
Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu
tomi.viitala@aalto.fi

10.1.2019

Eduskunnan verojaostolle

Asia: HE 308/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kansainvälisten veroriitojen ratkaisumenettelystä, verotusmenettelystä annetun lain 89 §:n 3—5 momentin kumoamisesta ja rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Kansainvälisten veroriitojen tehokkaat ratkaisumenettelyt ovat tärkeitä sekä verovelvolliselle että veronsaajalle. Kansainvälisten veroriitojen ratkaisumenettelyjen perimmäisenä tarkoituksena on poistaa verovelvolliseen muutoin kohdistuva kansainvälinen kahden- tai monenkertainen verotus, joka aiheutuu valtioiden erilaisista tulkinnoista liittyen esimerkiksi markkinaehtoiseen siirtohinnoitteluun, kiinteän toimipaikan muodostumiseen tai tulotyyppeihin. Veroriitojen ratkaisumenettelyt voidaan nähdä tärkeiksi myös sen varmistamiseksi, että kansainväliseen toimintaan liittyvien tulojen verotusvallan jako valtioiden välillä toteutuisi mahdollisimman pitkälle siten, kuin siitä on verosopimuksissa sovittu.

Hallituksen esitysluonnoksen tavoitteita ja valittuja sääntelyratkaisuja voidaan pitää tarkoituksenmukaisina ja hyvin perusteltuina. On tarkoituksenmukaista, että kansainvälisten veroriitojen erilaiset ratkaisumenettelyt, jotka perustuvat kahdenvälisiin verosopimuksiin, EU:n arbitraatiosopimukseen ja jatkossa myös EU:n riitojenratkaisudirektiiviin, tuodaan saman lain alaisuuteen siitäkin huolimatta, että menettelyt joiltakin osin poikkeavat toisistaan. On myös tärkeää, ettei kansainvälisten riidanratkaisumenetelmien käyttäminen esty pelkästään sen vuoksi, että verovelvollinen hakee verotukseen muutosta myös kansallisin muutoksenhakukeinoin.

Esitys selkeyttäisi ja parantaisi verovelvollisten asemaa nykyisestä monin tavoin. Verovelvollisella olisi jatkossa mahdollisuus päästä välimiesmenettelyyn entistä useammissa tilanteissa, jos valtiot eivät pääse ratkaisuun kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta. Nykyisin välimiesmenettely on mahdollista vain yrityksiä koskevissa siirtohinnoittelutapauksissa vain EU-arbitraatiosopimuksen perusteella. Jatkossa välimiesmenettely olisi EU-tilanteissa mahdollista myös muissa kuin siirtohinnoitteluriidoissa ja myös muille kuin yrityksille. OECD:n monenkeskisen sopimuksen perusteella välimiesmenettely on mahdollista myös eräiden muidenkin kuin EU-valtioiden kanssa. Verovelvollisen asemaa parantaa myös se, että jatkossa kansainvälinen kaksinkertainen verotus poistettaisiin verotusta muuttamalla, mikä mahdollistaa palautettavalla verolle maksettavan palautuskoron ja veronkorotuksen määrän alentamisen samassa suhteessa kuin verovelvollisen verovuoden verotettavaan tuloa tehtyä lisäystä alennettaisiin.

On oletettavaa, että keskinäisten sopimusmenettelyiden ja välimiesmenettelyjen määrä lisääntyy paitsi kansainvälisten veroriitojen määrän lisääntyessä niin myös riidanratkaisukeinojen tehostumisen myötä. Parhaimmillaan lopputuloksena on se, että kansainvälinen kaksinkertainen verotus poistetaan aiempaa useammissa tilanteissa ja aiempaa nopeammin. Tehokkuuteen vaikuttaa kuitenkin myös se, miten vastaavat toimenpiteet täytäntöön pannaan ja miten niitä sovelletaan muissa valtioissa.

Esityksen yksityiskohtiin minulla ei ole esittää huomioita.

Ystävällisesti

Tomi Viitala